

PROGRAM PROFILAKTYCZNY ZESPOŁU SZKÓŁ W RUDZIE – HUCIEROK SZKOLNY 2016/2017

*„ Nie ulegajcie słabościom!
Nie dajcie się zwyciężyć złu!
Jeśli widzisz, że brat Twój upada- podźwignij go,
A nie pozostaw w zagrożeniu”*

Jan Paweł II

Założenia Programu Profilaktycznego

1. Program Profilaktyczny został opracowany na potrzeby Zespołu Szkół w Rudzie - Hucie po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.
2. Diagnoza środowiska szkolnego wykazała, że program profilaktyczny powinien obejmować w szczególności działania mające na celu zapobieganie przemocy i agresji oraz podniesienie kultury osobistej, działania związane z zapobieganiem uzależnieniom oraz propagowaniem zdrowego stylu życia, działania uczulające na bezpieczeństwo własne i innych, w tym bezpieczne korzystanie z Internetu.
3. Działania realizowane w ramach PP dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.
4. Program profilaktyczny jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i tworzy spójną całość z programem wychowawczym szkoły. Jego realizacja jest zadaniem dla każdego nauczyciela.

Cele Programu Profilaktycznego

- Zapobieganie patologiom w zachowaniu uczniów tj. przemocy, agresji, wagarowaniu i właściwe reagowanie w chwili pojawiania się takich zachowań.
- Ochrona uczniów przed uzależnieniami (kontaktem z używkami), które hamują bądź zakłócają ich rozwój.
- Promowanie zdrowego stylu życia i zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu.
- Ukształtowanie jednostki dojrzałej i odpowiedzialnej za swoje czyny.
- Nabywanie umiejętności właściwego reagowania w kontaktach z osobami obcymi, nieznanymi oraz przedmiotami niebezpiecznymi.
- Ochrona uczniów przed zagrożeniami beztróskiego korzystania z Internetu.

Spodziewane efekty:

- uczniowie nauczą się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia siebie i innych ludzi
- wzrośnie wiedza wśród uczniów na temat uzależnień oraz umiejętność radzenia sobie w sytuacjach zetknięcia się z używkami i innymi niebezpiecznymi przedmiotami
- uczniowie będą sami promować zdrowy styl życia w środowisku,
- wzrośnie świadomość zagrożeń czyhających w Internecie

Treści Szkolnego Programu Profilaktycznego

Dział I - Przemoc, agresja, niska kultura osobista.

Dział II - Alkohol, nikotyna, narkotyki, substancje psychoaktywne. Promowanie zdrowego stylu życia.

Dział III - Bezpieczeństwo moje i innych.

Dział I

PRZEMOC, AGRESJA, NISKA KULTURA OSOBISTA

Czynniki ryzyka:

- nacisk kolegów
- uległość wobec grupy
- niskie poczucie własnej wartości
- agresja, dyskryminacja, wykluczenie społeczne

Cel główny:

Działania wychowawczo- opiekuńcze związane z zapobieganiem zachowaniom agresywnym i aktom przemocy oraz podniesieniem kultury osobistej ze szczególnym uwzględnieniem kultury słowa.

Zadania:

- przeciwdziałanie zjawiskom przemocy psychicznej i fizycznej w grupie rówieśniczej, od dorosłych i w rodzinie

- uczenie sposobów obrony swojej osoby przed przemocą fizyczną, agresją słowną czy izolowaniem
- zwiększenie poczucia własnej wartości ucznia oraz kształtowanie szacunku dla własnego życia i zdrowia
- radzenie sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi
- kształtowanie postaw empatii, reagowania na akty przemocy
- stworzenie właściwego klimatu szkoły zaufania w klasie, szkole
- uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych ludzi, nauczenie ich tolerancji, poszanowania praw i godności człowieka
- rozwijanie w uczniach przynależności do grupy, która kieruje się normami i zasadami uważanymi powszechnie za etyczne
- przeciwdziałanie dyskryminacji jednostki

Formy realizacji:

a) Działania skierowane na uczniów:

1. Jasne formułowanie zasad zachowania w społeczności uczniowskiej i ocena ich przestrzegania opracowanie klasowych kontraktów dotyczących eliminacji zachowań agresywnych.
2. Zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie z agresją własną i cudzą, stresem, konfliktami i sytuacjami trudnymi, dyskryminacji jednostki.
3. Wskazywanie uczniom miejsc wsparcia poza szkołą (m.in. punkty konsultacyjno-psychologiczne i psychoterapeutyczne)
4. Wychowawca, co najmniej raz na semestr informuje o przyjętych w szkole systemach wsparcia dla uczniów oświadczających przemocy psychicznej i/lub fizycznej oraz mających trudności w wyniku różnych sytuacji losowych i życiowych (uczeń musi wiedzieć, do kogo może się zwrócić o pomoc w szkole i poza nią).
5. Zorganizowanie spotkania uczniów ze specjalistą ds. postępowania w sprawach nieletnich ukazanie konsekwencji zachowania niezgodnego z ogólnie przyjętymi normami.

b) Działania skierowane na Radę Pedagogiczną:

1. Opracowanie sposobu szybkiej interwencji w przypadku wystąpienia agresji i przemocy i zaznajomienie z nim wszystkich nauczycieli i uczniów.

2. Bieżąca analiza nieodpowiednich zachowań uczniów i przypadków dyskryminacji jednostki (w ramach prac zespołu wychowawczego).
3. Współpraca między dyrektorem szkoły, wychowawcami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym w celu jak najszybszego przepływu informacji o uczniach przejawiających trudności emocjonalne bądź będących w trudnej sytuacji życiowej predysponującej do ewentualnych zachowań autodestrukcyjnych.

c) Działania skierowane na rodziców:

1. Zapoznanie rodziców ze Szkolnym Programem Profilaktyki.
2. Ścisła współpraca z rodzicami w celu jak najszybszego zdiagnozowania stanów emocjonalnych uczniów i przejawów społecznego wykluczenia.
3. Przekazywanie wszystkich informacji o instytucjach wspierających ucznia i rodzinę.

Dział II

ALKOHOL, NIKOTYNA, NARKOTYKI, SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE, PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Czynniki ryzyka:

- moda na branie, palenie i picie
- brak umiejętności zachowań asertywnych
- łatwość dostępu do środków uzależniających i psychoaktywnych tzw. "dopalaczy"

Cel główny:

Działania wychowawczo- opiekuńcze związane z zapobieganiem uzależnieniom oraz propagowaniem zdrowego stylu życia.

Zadania:

- Wspomaganie rozwoju osobowości młodego człowieka poprzez m.in. tworzenie pozytywnego obrazu siebie, bo tylko jednostka o silnej osobowości będzie mogła skutecznie oprzeć się negatywnym wpływom środowiska.

- Rozwijanie umiejętności asertywnych zachowań oraz uczenie asertywnego odmawiania.
- Promowanie zdrowego stylu życia oraz rozwijanie zainteresowań uczniów, wdrażanie uczniów do aktywnego spędzania wolnego czasu.
- Stawianie sobie pozytywnych celów życiowych i konsekwentne dążenie do nich.
- Zachęcanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu do czasu pełnoletniości.
- Dostarczenie informacji o zgubnym wpływie alkoholu i innych środków psychoaktywnych i uzależniających.

Formy realizacji:

a) Działania skierowane na uczniów:

1. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych wspomagających rozwój osobowości ucznia oraz sztuki asertywnego odmawiania.
2. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji „brania”, picia, zażywania „dopalaczy”.
3. Obserwowanie zachowań uczniów podczas przerw, lekcji, zajęć pozalekcyjnych, dyskotek szkolnych.
4. Prowadzenie zajęć na temat zdrowego stylu życia (odżywianie, czas wolny, wypoczynek) - Realizacja programu edukacyjnego „ Trzymaj Formę!”.

b) Działania skierowane na Radę Pedagogiczną:

1. Gromadzenie i udostępnianie nauczycielom materiałów nt. profilaktyki uzależnień.
2. Szkolenie w zakresie profilaktyki uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

c) Działania skierowane na rodziców:

1. Poinformowanie rodziców o konsekwencji „brania”, picia, palenia, zażywania substancji psychoaktywnych.
2. Uczenie rodziców, jak interweniować w przypadku zauważenia, że ich dziecko piło alkohol „brało” narkotyki lub zażywało tzw. „dopalaczy”.

Dział III

BEZPIECZEŃSTWO MOJE I INNYCH

Czynniki ryzyka:

- codzienny kontakt z osobami obcymi
- wagary
- przedmioty i substancje niebezpieczne w naszym otoczeniu
- brak dostatecznej wiedzy nt. konieczności bezpiecznego zachowania się w drodze do szkoły, do autobusu, na lekcjach, przerwach itp.
- nieumiejętne korzystanie z komputera

Cel główny:

Działania wychowawczo- opiekuńcze, których celem jest nabycie umiejętności właściwego zachowania się w przypadku kontaktów z osobami obcymi lub niebezpiecznymi przedmiotami, uczulenie na ostrożne korzystanie z Internetu oraz rozumienie negatywnych skutków wagarowania.

Zadania:

- Nabywanie umiejętności właściwego reagowania w kontaktach z osobami obcymi, nieznanymi oraz właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwopalnymi, wybuchowymi.
- Radzenie sobie w trudnych sytuacjach i umiejętność szukania pomocy u właściwych służb ratunkowych.
- Uczulanie na zachowanie bezpieczeństwa na drodze, w szkole, na zajęciach lekcyjnych oraz poznanie wybranych zasad udzielania pierwszej pomocy.
- Zapobieganie zachowaniom ryzykownym w Internecie.
- Zwrócenie uwagi na rozsądne i pożyteczne korzystanie z komputera.
- Zapobieganie takim zjawiskom jak: wagary, wulgaryzmy, uchylanie się od realizacji obowiązku szkolnego

Formy realizacji:

a) Działania skierowane na uczniów:

1. Poszerzenie wiadomości uczniów na temat bezpiecznego zachowania się:
 - na drodze do szkoły, do autokaru
 - w budynkach szkolnych
 - podczas przerw międzylekcyjnych

- podczas gier i zabaw na obiektach sportowych
 - na wypadek pożaru
 - podczas korzystania z urządzeń elektrycznych
 - w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi i środkami trującymi
2. Pogadanki na temat zachowania ograniczonego zaufania wobec osób nieznanym.
 3. Poznanie wybranych zasad udzielania pierwszej pomocy (nauka pierwszej pomocy osobie poszkodowanej).
 4. Zapoznanie uczniów z etykietą oraz zwrócenie uwagi na racjonalne i pożyteczne wykorzystanie usług oferowanych przez Internet.
 5. Utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój uczniów.

b) Działania skierowane na Radę Pedagogiczną:

1. Przypomnienie zasad udzielania pierwszej pomocy.
2. Zapoznanie nauczycieli z niebezpiecznymi zachowaniami dzieci w Internecie.
3. Zapoznanie nauczycieli z istniejącymi sektami oraz metodami ich działania i sposobach werbowania młodzieży.
4. Szkolenie dotyczące skutków prawnych i społecznych nierealizowania przez uczniów obowiązku szkolnego (przedstawiciel Policji).

c) Działania skierowane na rodziców:

1. Pedagogizacja rodziców na temat trudności w chronieniu dzieci korzystających z Internetu.
2. Pedagogizacja rodziców o istniejących sektach, sposobach ich działania oraz metodach werbowania.
3. Poinformowanie rodziców o konsekwencji wagarowania oraz procedurach działania w przypadku uczniów wagarujących.

Sposoby realizacji

Treści Szkolnego Programu Profilaktyki w większości realizuje się na godzinach wychowawczych i poszczególnych przedmiotach. Można je realizować podczas szkolnego festynu, zajęć pozalekcyjnych, na wycieczkach i zajęciach terenowych. Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu, przeważnie będą to zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, „burze

mózgów”. Formą realizacji będzie też wizualizacja zagadnień, czyli gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, wystawy.

Ewaluacja

Ocenie poddawane będą następujące elementy:

- realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas,
- opinie, uwagi, wnioski Rady Rodziców,
- pedagogizacja rodziców uczniów na spotkaniach z wychowawcami klas,
- występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych,
- występowanie czynników chroniących: więź z rodzicami, opieka dorosłych, zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza, praktyki religijne, konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

Oceny efektów realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki, obok bieżącego monitorowania, ankiet oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej.

Opracowała: Joanna Prokop